

ZOFIA UJMA

ur. 1926; Puławy

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, II wojna światowa, niemiecki obóz koncentracyjny na Majdanku

Pobyt w Lublinie podczas II wojny światowej

Ja za okupacji raz jeden byłam w Puławach, bo dostałam wezwanie do pracy do Niemiec. Miałam trzynaście lat, tylko jechać. No i wtedy siostra moja była akurat w Policzyźnie, przyjechała i zabrała mnie, pojechałyśmy do Puław. Ojciec wtedy jeszcze żył, miał tam znajomości wśród kolegów swoich chyba i załatwili wycofanie tego. To tam byłam dwa czy trzy dni.

Przyjechałam do Lublina w [19]41 roku, w tym roku, kiedy ojca aresztowano. Z [19]41 na [19]42 i z [19]42 na [19]43, tak było. I przy końcu [19]43 pojechałam znowu na wieś.

Widziałam Majdanek tylko, jak przejeżdżałam. Widziałam, jak się szykowali, jak robili tutaj, ogradzali. W ogóle staraliśmy się nie patrzeć tam, bo na nas to robiło wrażenie okropne. A poza tym, nie wolno było, bo to się nie dawało patrzeć. Jeszcze wtedy jak pierwszy raz jechałam, to nie było tak dużo tych budynków pobudowanych. Ale już jak wracałam, na przykład na wakacje wracałam do domu tam na wieś, to coraz więcej było. Jeszcze wtedy nie było krematorium tutaj, później krematorium powstało, coraz gorzej było, coraz tego więcej przybywało. Pamiętam, że ludzie nieraz próbowali coś rzucić, jak się dało, jak nie było tak blisko tych niemieckich [strażników], ale to rzadko się udawało, bo wszędzie ci Niemcy chodzili i wszędzie patrzyli. Tak że ludzie się po prostu bali. Bali się.

Data i miejsce nagrania	2003-09-29, Puławy
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"